

Долгова Людмила Іванівна, к. е. н., доцент
доцент кафедри економіки та бізнес-технологій
Дорошук Руслана Ігорівна, студентка
Національний авіаційний університет

«ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА ЯК НОВИЙ ГЛОБАЛЬНИЙ НАПРЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Анотація. досліджено проблеми та перспективи становлення «зеленої» економіки як сучасного напрямку сталого розвитку.

Ключові слова. «зелена» економіка, глобалізація, національна економіка, зелені інвестиції, сталий розвиток.

Останнім часом все більша увага зосереджується на збереженні навколишнього середовища. Зростає необхідність зміни підходів до використання природних ресурсів. Перехід до «зеленої економіки» дає можливість ефективного використання наявних природних багатств на основі міжрегіональної і транснаціональної кооперації та взаємної компенсації завданих збитків.

В результаті загострення економічних, соціальних та екологічних проблем в загальному масштабі світ переживає глибоку катастрофу, яка потребує створення нового глобального напрямку, який би сприяв передусім, підвищенню добробуту усього населення планети. У 1992 році був проведений Саміт Землі в Ріо-де-Жанейро, на якому було зазначено, що життєво важливою для подальшого розвитку людства є створення концепції «зеленої» економіки. (1) Згідно з визначенням ЮНЕМ [2, с. 2], «зелена» економіка – це економіка, яка призводить до підвищення добробуту людей і зміцнення соціальної справедливості за одночасного істотного зниження ризиків для довкілля та дефіциту екологічних ресурсів. (1) При цьому концепція «зеленої економіки» не замінює собою концепції сталого розвитку, однак досягнення стійкості значною мірою визначаються правильністю розвитку економіки. Поняття «зелена економіка» розглядається в контексті зниження викидів вуглецевих сполук, підвищення ефективності використання всіх видів ресурсів, формування системи відповідності інтересам суспільства [11]. (2)

Зниження антропогенного впливу на навколишнє середовище можливе завдяки використанню ресурсозберігаючих технологій і технологій відтворення природних ресурсів в цілях сталого розвитку, екологізації економіки і розбудови «зеленої» економіки.

Ключовим інструментом сталого розвитку є «зелені інвестиції». Використання цього інструменту дасть змогу прискорити екологізацію виробництва, покращити екологічну ситуацію, забезпечити раціональне використання природних ресурсів. [12].

Якщо розглядаючи концепцію «зелена економіка» з точки зору необхідності для урядів та підприємницького сектору можна сказати, що вона дає можливість розробити збалансований шлях для розвитку інвестиційного сектору природного капіталу. Тут мається на увазі те, що збільшиться частка відповідної території, зросте рівень захисту лісової площі, вирішиться проблема енергетичної сфери та збільшиться рівень забезпечення чистими продуктами харчування з точки зору екології, а також багато інших факторів корисних для життя [2, с. 2].

«Зелена економіка» допомагає гармонійно поєднати потреби суспільства в економічному напрямку разом з потребами у постійному відновленні та збереженні навколишнього середовища.

Розглядаючи «зелену економіку» як сучасний напрям сталого розвитку хочеться зупинитись саме на поєднанні цих складових: їх взаємодія не полягає у заміні один одного, проте на сьогоднішній день щоб досягти стійкості в першу чергу потрібно створити правильну економіку, яка була б корисною для життя [3].

Метою «зеленої економіки» є сформулювати дієве середовище, щоб сприяти прогресу у економічно-соціальному напрямку. Основою для цього є мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище та ефективне використання природного ресурсу, зберігаючи при цьому гідний рівень життя суспільства. Таку мету можна реалізувати шляхом виконання наступних цілей:

- захищаючи, зберігаючи, відтворюючи природні ресурси і недопускаючи безповоротну втрату біологічного різноманіття через мінімізацію негативного антропогенного впливу на природу, зберігаючи та відтворюючи зелені насадження, забезпечуючи цілісність екосистеми, підвищуючи якість природного ресурсу тощо;

- підвищуючи ресурсоефективність (збільшуючи продуктивність залучення до господарського обігу природного ресурсу і зменшуючи обсяг відходів шляхом впровадження замкнутого циклу виробництва та в максимальному масштабі повної утилізації відходів), переорієнтовуючись переважно на використання відновлювального ресурсу [2].;

- економічний розвиток провадити ґрунтуючись на структурній зміні, яка призведе до збільшення важливості і ваги «зеленого» сектору та відповідно скорочуючи «коричневий»;

- забезпечувати соціальний прогрес «зеленого» сегменту економіки – створювати «зелені» робочі місця, сприяти зростанню доходів суспільства, які отримуються шляхом зайнятості його у «зеленому» секторі економіки, підвищувати якість товарів та послуг через надходження до ринку «зелених» товарів тощо [3].

За сьогоднішніх умов життя та розвитку суспільства сталий розвиток – це найнадійніша, найперспективніша концепція розвитку людства. Проте її впровадження, перехід до такого розвитку в усіх сферах є дещо проблематичний – адже людство звикло витрачати природний ресурс, а важливо діяти навпаки [1]. Саме «зелена економіка» є запорукою сталого розвитку, адже вона є головною і найнадійнішим інструментом для країн, які слідуєть сталому розвитку, і тут важливо, щоб уряди дотримувались основних її принципів: поетапно відновлювати природну екосистему і тим самим забезпечити економічно-соціальну ефективність, стійкість для природи.

Використані джерела:

1. Боровик Ю. Т., Слагін Ю. В., Полякова О. М. Зелена економіка: сутність, принципи, перспективи для України. Вісник економіки транспорту і промисловості № 69, 2020.
2. "Зелені" інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст / Видання серії "Бібліотека Центру Разумкова" URL: http://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf
3. Сухорукова Т. Г. Перспективи розвитку зеленої економіки в Україні Вісник економіки транспорту і промисловості. 2019. № 67. С. 115-123.